

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys på foto av fönsterramen från Ignaberga kyrka i Skåne

Hansson, Anton; Linderson, Hans

2017

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Hansson, A., & Linderson, H. (2017). *Dendrokronologisk analys på foto av fönsterramen från Ignaberga kyrka i Skåne*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2017:17). Lund University.

Total number of authors:
2

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

10 Mars 2017

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2017:17
Anton Hansson & Hans Linderson
DENDROKRONOLOGISK ANALYS PÅ FOTO AV FÖNSTERRAMEN
FRÅN IGNABERGA KYRKA I SKÅNE

Uppdragsgivare: Knadriks Kulturbygg AB, Grängsgatan 19, 291 59 Kristianstad org nr 55 6827-4061. Kontaktperson: Kalle Melin

Område: Prov nr: 08201-08202 **Antal Prov:** 2

Dendrokronologiskt objekt: Fotomätning av 128 bilder till två dendrokronologiska serier

Resultat:

Dendro nr:	Prov Nr :	Träd -slag	Antal år (2 radier om ej annat anges)	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv-året)	Kommentarer
08201 08202	Ignaberga	Ek	75:8	31±5 till Sp	1145	1181-1205	Alternativt dateringsförslag finns*

Kommentarer till ovanstående resultattabell

Fotografering gjordes på den tydligaste ytan, den som ansluter till fönstret. Denna utfördes med lupp i "fält", på historiska museet i Lund.

Beräkning av avverkningstid. Sannolikt är det splint i fönsterbågens ytterkant detta bör bekräftas genom analys med mikroskop på ett mycket litet snitt. Beräkningen nedan förutsätter att splinten är korrekt bestämd.

Antalet årsringar utanför mätområdet till splinten har beräknats till 26-36.

Yttersta uppmätta årsring dateras till år 1145.

Beräkning:

minsta $1145+26+10=1181$

Största $1145+36+24=1205$

Eken avverkades således någon gång under åren 1181-1205

Trädets egenålder. Antalet årsringar till den innersta på fönsterramen är 38-44. Antalet årsringar som saknas i fönsterkammen till mörgen 30-50

Beräkning till "margålder":

Minsta $1070-38-30=1002$

Största $1070-44-55=971$

Medelvärde cirka år 986 grodd år uppskattat 966 ± 20

Trädet är således uppskattningsvis drygt 200 år när det avverkas i centrala-norra Skåne. Provet dateras bäst mot absidens murren, prov 08238, som dateras till efter 1200+ cirka 20 år

Ett alternativt dateringsförslag

Innan dendrokronologiskt jämförelsematerial från kyrkan fanns att tillgå hittades ett basta samband med kronologier från Halland och nordvästra Skåne, vilket leder till ett dateringsförslag med avverkning år 1366-1390. Jag bedömer detta förslag som mindre sannolikt.

Beskrivning av tabellen ovan

”Dendroidentitetsnummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med ”+n”.

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen ”ew” eller ”lw” dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). ”nära vankant” uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (”ej sp”) anges en så kallad ”efterdatering” (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten. Anges sp=0 menas splinten observeras utanför ytterst/youngsta årsring men årsringen är inte inmätt eftersom den inte är komplett.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges ”ej datering”. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.
Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.
Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet
Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare
Lunds Universitet
Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund
E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se
Tel: 046-2227891
Sölvegatan 12, S-223 62 Lund Tel. +46-46-2227891, Fax +46-46-2224830 e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se
